

Освіта, наука, виховання та сімейне життя в Давній Греції

Почнемо з освіти та виховання.

Ми вже вивчали спартанське виховання і пам'ятаємо, що основна його мета – розвиток майбутнього воїна. Сьогодні ж для прикладу ми розглянемо систему виховання в Атенах.

Головна мета виховання – підготувати майбутнього відповідального громадянина, всебічно розвинену особистість. Звісно, що увага приділялась і фізичній підготовці, оскільки обов'язком кожного громадянина серед іншого був і захист поліса.

Так само як і в Спарті, навчання починалось в 7 років. До цього дитину виховували в родині. Займалась цим мати або годувальниця.

А щойно виповнювалось 7 років, можна було йти до школи. Але це стосувалось тільки хлопців.

Дівчата доступу до освіти не мали, вони навчались вдома. Їх готували вести хатнє господарство. Також вони вчилися читати, писати, шити, ткати.

Для хлопців навчання поділялось на 4 етапи:

1. Початкова школа (7-12 років)
2. Гімнастична школа (12-16 років)
3. Гімнасія (16-18 років)
4. Ефебія (18-20 років)

Перший етап

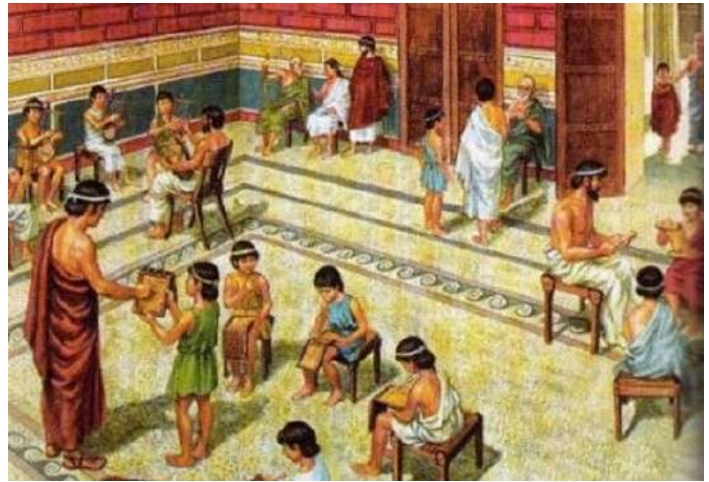
В 7 років хлопці йшли до мусичної школи. Це була початкова школа. Тут вивчали читання, письмо, лічбу.

На зображенні ви можете бачити, як це відбувалось. Вчителі навчають невеликі групи дітей письму та читанню.

Крім того, тут вони опановували гру на музичних інструментах, вчили і переказували вірші грецьких поетів, уривки з поем Гомера, займалися танцями та спортом.

Цікавий факт, дітей в школу і додому супроводжував раб, якого називали педагогом. Буквально слово «педагог» перекладається як «провідник дитини».

А от уроки проводили вчителі. Їх називали дидасками.

Другий етап

З 12 до 16 років хлопчики навчались у гімнастичній школі.

Головне завдання цього етапу – фізичний розвиток дитини. Тут учні інтенсивно займалися п'ятиборством. П'ятиборство – це спорт, що включав в себе плавання, біг, стрибки, метання списа та диска. Також вони продовжували вивчати граматику та ораторське мистецтво.

Третій етап

З 16 до 18 років відбувалось навчання у гімнасіях. Цей рівень освіти був доступний навіть не всім заможним громадянам полісів. Оскільки навчання у гімнасіях було дуже дорогим. Учні вивчали філософію, політику, літературу, риторику та діалектику. А ще тут учні могли послухати виступи популярних на свій час політиків, філософів та митців.

Четвертий етап

З 18 до 20 років – проходження військової служби в ефебіях. Тут молоді люди вивчали військове ремесло, а саме: стратегію, побудову укріплень, їзду верхи, стрільбу з лука, метання дротиків.

Після завершення навчання вони складали присягу на вірність полісу і ставали повноправними громадянами міста. Якщо ж громадянин бажав продовжити навчання, то він міг відвідувати філософські школи.

Пригадайте, у скільки років спартанець ставав громадянином?

А тепер поговоримо про науку в Давній Греції.

Еллада була колискою багатьох наук. І важливо, що саме тут вона виділилась в окреме наукове русло. Адже до цього науковими знаннями володіли жерці.

Розглянемо Топ-5 наук, якими ми завдячуємо грекам.

Одразу звертаю вашу увагу, що це лише приклад, наукових досягнень значно більше, і серед них немає більш або менш важливих. Але ми обмежені в часі, тож розглянемо лише 5.

1. Філософія.

Вона була головною наукою, оскільки об'єднувала знання з усіх галузей. Перекладається слово «філософія» як «любов до мудрості» (вивести на екран)

Філософія шукала відповіді на ті питання, що турбують нас і тепер. Як з'явився світ? Яке наше місце в ньому? Яка мета нашого існування?

2. Математика

Відомим давньогрецьким математиком був Піфагор, теоремою якого ми користуємось і в наш час, скоро ви її будете вивчати. Також математики Греції обчислювали висоту пірамід, прораховували рух планет, передбачали сонячне затемнення і багато іншого.

3. Історія.

Ми вже знаємо, що батьком історії був Геродот. Його дев'яти томна праця «Історія» описала життя різних народів, зокрема і скіфів.

4. Медицина.

Основоположником медицини був Гіппократ. Його головним принципом було «Не нашкодь!». Цей принцип, а також високі норми моралі і тепер є зразком для лікарів у світі. Сьогодні кожен майбутній лікар обов'язково дає клятву Гіппократа.

5. Астрономія.

В основу розвитку грецької астрономії було покладено досягнення вавилонян, які вони перейняли і покращили завдяки математиці. Математика і астрономія були нерозривно пов'язані.

Варто зазначити, що грецька астрономія дуже залежала від міфів і релігії. Як наслідок, в їхніх уявленнях часто Земля могла бути лише пласкою – інакше де ж жити богам?

Але вони змогли зробити величезний вклад у розвиток науки. І згодом грецька астрономія ляже в основу сучасної науки.

Ось ми і розглянули маленьку частину величезного наукового світу греків.

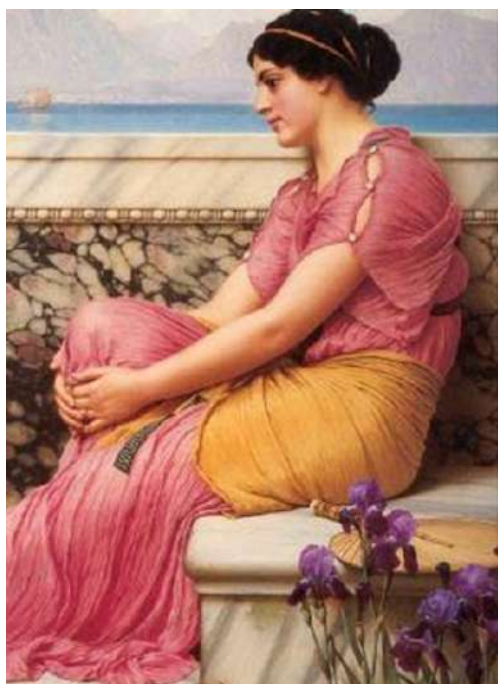
На екрані зображено картину Рафаеля «Афінська школа». Тут він зобразив всіх важливих філософів та науковців Греції.

І ми переходимо до теми: **Сім'я в Греції.**

Варто одразу зазначити, що сім'я і діти були практично обов'язком громадянина. Якщо хтось не мав сім'ї та дітей, його засуджували, цькували, а іноді навіть штрафували за це. Шлюби у Давній Греції укладали не за вибором молодят, а за розрахунком батьків. Законним був шлюб тільки між вільними громадянами.

В сім'ї головну роль відігравав чоловік. Права ж жінки були дуже обмежені.

Наприклад, жінки обідали разом з сім'єю, тільки якщо не було гостей. З дому могли вийти лише з дозволу чоловіка і в супроводі рабині. А найкращими чеснотами жінки вважались скромність та сором'язливість. На екрані ви можете бачити картину *Грецька жінка* (худ. Джон Вільям Годвард).

Саме такими їх завжди зображували на картинах. Тендітними, скромними та вродливими.

Хатні справи виконували рабині, а господиня ними розпоряджалася. Під її керівництвом рабині пряли вовну і виготовляли тканини. Але й сама господиня не цуралась такої праці і займалася прядінням чи ткацтвом.

Дуже цікаво, що жінки з бідних сімей мали більше свободи, ніж дружини і дочки багатіїв.

Пригадайте, чим займались спартанські жінки та яке ставлення до них було у суспільстві?

